

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 6 korona — fillér
Félévre ————— 3 " —
Negyedévre ————— 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér

Felolvasó szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Rákóczy utca 25. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel

Nyitási sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

A parlamenti harcz.

Az egész ország figyelme a képviselőház felé van irányozva. Szinte jól esik látni azt a kicsi, de elszánt ellenzéki tábort, mely a nemzet alkotmányos jogainak védelmére legvégső ellenállásra kész. Nagy elvek harca folyik ott most az önkény ellen, mely a nemzet erőit monopoliumnak tekintette s nem is késett saját tetszése szerint a nemzet akarátának ellenére kihasználni teljes mértékben. Ennek az üzérkedésnek akar most véget vetni az ellenzék.

Azzal a vétő jogával él, melyel a római nép tribunja bármely pillanatban megakaszthatta az állam gépezetének működését. Nem ellenszenv, nem a kormány ellen intézett hajsza, de a közös nemzeti érdek sarkalja őket, melyet a számbeli többség olyan kislelkűen feladott. Ilyen rázkódtatását az államoknak kiesínyes dolgokkal nem szokták felidézni, ellenben az országra szóló, mélyreható jelentőségű mozzanatok a nemzet ellenállását méltán kihívják.

Ennek az ellenállásnak előcsapatát látjuk most küzdeni odafent, támogatva az egész ország közvéleményének helyeslésétől. És bármi történjék, elszánt akaratukon megőrik minden, a katonai javaslato-

kat törvénybe iktatni nem fogják. Sic itur ad astra!!.. Amely nemzet nem hagyja el magát, amely képes átérezni, milyen feltett kincs rejlik alkotmányában és ennek a kincsnek megőrzésére megvan nála az akarat, annak jövője biztosítva van. Ellenben ha a jogfeladások terére lépett, az a moloch, mely sarka után leselkedik, lassankint összes képességét, minden erejét el fogja nyelni.

Nálunk mindig az Ausztriával való közösség volt a veszedelem forrása és lesz is, míg ez az állapot így tart. Ez osztotta meg a nemzet tulajdon fiait, ez alkotott két tábort a magyar hazában; az egyik, amely Bécs felé kacsint, a másik a saját tüzhelyét védi. Csakugyan nehéz elfojtani a keserűséget olyan beszédek hallatára, aminővel a múlt nap gróf *Andrássy* Gyula kedveskedett nekünk, aki még a magyar nyelv jogosultságát is kétségbe merte vonni a hadseregnél. Egy magyar ember, egy magyar mágnás!!.. Több!!.. Fia Magyarország volt miniszterelnökének, kinek a kiegyezés megkötésében országrésze van.

Alig hitte volna az ember, hogy akad valaki még ebben az országban, aki kétségbe merné vonni a magyar nyelv jogát az állami élet bármely megnyilatkozásában. És íme egy gróf *Andrássy* Gyula!! Olyan

jelenség, melyet nem lehet figyelmen kívül hagyni, mert ha még ő is, akkor bizonyára nagyon sokan vannak, kik ezt a magyar államra sértő, törvényeinkkel homlokegyenest ellenkező, a magyar érzést alapjában megtámadó nézetet vallják. Nem szabad ezt gróf *Andrássy* Gyula kizárólagos elvének tekinteni, körülötte nagyon sokan vannak, ő csak bünbak, ki ezt a nemzetünk mélyen lealázó elvet elég szerencsétlen volt megvallani az ország színe előtt.

Ha végig tekintünk a kiegyezés óta hazánk történetében, azt látjuk, hogy *Andrássy* Gyula beszéde azzal szorosan összefügg, illetve abból van merítve. Az osztrák hegemonia nálunk minden téren túltengésben van, a hadügyet és a pénzügyet pedig teljesen körmei közzé kaparította. Itt a magyar nemzetnek csak kötelességei voltak és vannak ma is, a jogokat a maga számára konfiskálta a teljes paritás alapján felette uralkodó szövetséges hatalom.

Végre valahára le kell küzdeni ezt a visszás helyzetet és felemelni az országot arra a magaslatra, melyen a törvények értelmében állania kellene, hiszen a kiegyezés két egyenjogú és egyenrangú állam közt kötött. Valóságban pedig nem így áll a dolog. Az ur és a szolga közötti viszony létezik itt. Így tudja

TÁRCZA.

A boldogságról.

Felolvasás, melyet a kath. kaszinó február 1-i ünnepségén tartott Dr. *Iványi Tamás*.

A mi felolvasásainknak általános ezéje, hogy a vallást, tudományt vagy a társadalmat élénkebben foglalkoztató s a közérdeklődést éppen ezért jobban felkeltő valamely kérdést könnyed, jól megérthető modorban tárgyalni, ez által a nagy közönségnek hozzáférhetőbbé tenni, tehát oktatni s — ha szükséges — szórakoztatni. Vagyis, hogy egy francia íróval fejezzem ki magam, a tudomány nagy bankóit apró pénzre váltani. — A felolvasások tehát csak akkor felelnek meg ezéjüknek, ha aktuálisok, vagy ahogy ma magyarul mondják — modernek. Ezzel tehát a felolvasások kerete is meg van határozva. — De, hogy magammal ellentétben ne jöjjenek, nekem is téma után kell nézmem, mely legyen aktuális, legyen modern. A régi

jó világban vizkeresztől hushagyóig tartott a farsang. Nos hát ennyit, ha többet nem is, megmenthettünk a régi jó világból, mert a farsang ma is addig tart. S mivel éppen farsang van, a vigasság, a szórakozás ideje, themám is aktuális, megfelelő lesz s hogy ne szaporítsam a szót — kimondom — a boldogságról szeretnék felolvasni. — Boldogság! Bűvös-bájos fogalom! Hát még ilyen is van! Pedig erre vágyakozik minden ember. Ezt kívánja mindenki magának igazán és másoknak többé kevésbé őszintén. Volt-e az ember, lehet-e az ember igazán boldog, hogy ne hiányozzék soha semmije, hogy soha semmiféle irt ne érezzen szívében — lesz-e az ember valaha boldog, beh sok ragyogó elmét foglalkoztatott már e kérdés.

Én most régi boldogságunkról s annak székhelyéről a paradicsomról óhajtok beszélni s arról — e dolgot három oldalról megvilágítva — beszámolni. Létezett-e valamikor a paradicsom? Ha létezett, hol feküdt? és megvan-e még ma is?

Hogy létezett-e valamikor a paradicsom vagyis boldog volt-e valaha az ember, e kérdésre önmagunkban megtaláljuk az igenlő feleletet, mert hisz' arra, a miről sohasem tudunk vagy tudunk, nem vágyakozhatunk. Nem vágyakozhatik senki vagyona, ha fogalma nincs róla, hogy egyáltalában mi az a vagyon? — A boldogságról tehát — ha reá vágyakozunk, fogalmunknak kell lenni. Van is. De mi az ez a fogalom? Hiányos. Mi a boldogságot ma úgy képzeljük, a mennyiben önmagunknak, főleg testünknek, no meg egy kicsit lelkünknek is megfelel. Vagyis boldognak mondjuk, kinek nagy vagyona van, kit fény borít vagy dicsőség övez vagy igazi családi életet él. Ez az emberi boldogság fogalma általában. Pedig az igazi boldogság még sem lehet ez. Hisz lehet valaki gazdag, élhet fényben, lehet dicső, mégis mindig hiányzik valamije, — lelki baj, testi baj, ez az — szóval valami, a mi megdobban szívében, a mi azt sugja, hogy ez nem az igazi boldogság. Valami mindig átrezeg, átdereng

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű
természetes hashajtó szer.

Bécs, így tudja az egész Európa, — sőt erre nézve Magyarország nem is létezik — így tudjuk mi is *Andrássy* Gyulával együtt és nyögjük ennek a fonák állapotnak súlyos terheit.

Jól teszi az ellenzék, ha tisztázni kívánja az eszméket, jól teszi, ha az önálló magyar hadsereg felállításában keresi azt a garantiát, mely míg egyrészt megnyugtatóan szolgál a nemzetnek, emancipálja katonai téren az osztrák járom alól, másrészt a trónnak és a szövetséges két birodalomnak is hatalmasabb, erősebb támasza.

Hortoványi József.

Nagy gyásza van a magyar katolikus hírlapirodalomnak. *Hortoványi József*, a „Magyar Állam” 15 éven át volt főszerkesztője fejezte be e hó 5-én munkás életét. Azok közül a kevesek közül való, kik nem önzésből, nem önérdékből, hanem a közügy és az igazság iránt érzett szeretetből, a lelkesedés hevéből áthatva áldozzák fel erejüket és munkásságukat annak a tiszta lángnak élesztésére, mely ma már nem babérokat, nem dicsőséget, nem hírnevet, hanem gáncsot, keserűséget, gyakran durva sértéseket, sőt megvetetést szokott hozni harcossára.

Hortoványi a legelső volt hazánkban a küzdők között. Felesküdt katonája annak a zászlónak, mely a katolikus világ igazainak védőit és bajnokait vonta táborába. Nem rettentették vissza a célra való törekvéstől ellenfeleinek támadásai, nem a romlott lelkek gunykazaja, nem az az óriási feladat, mely reá varakozott, mely tőle mint vezértől várta a veszélyeztetett pontok leg-hatalmasabb védelmét. *Hortoványi* ott volt mindenütt, felfogta és visszaverte a támadásokat, s az ügy szeretetéből és igazságának érzetétől áthatott lelke még a várt siker elmaradása esetén sem mondott le reményeiről, bizva koszorús költőnk varázserejű jóslatában, hogy: „Még jöni kell, még jöni fog

egy jobb kor, mely után buzgó imádság epe-dez százazrek ajakán!” Ennek a jobb kor-nak a felderítése képezte magvát eszményei-nek, ez aczélolta meg erejét, ez hatványozta kitartását, ez vigasztalta és ösztönözte csalódásai közepette is a lankadni nem tudó tevékenységre.

Ha nem érte meg, ami után nemes lelke oly hön vágyakozott, nem ő rajta mult. Hiszen a nagy átalakulásokra, melyek lelki szemei előtt lebegtek, sok, de nagyon sok idő szükséges. A gyümölcs is akkor hull le fájáról, mikor megérett. Tény azonban, hogy *Hortoványi* az előkészítés munkájából tevékenyen kivette a maga részét és a siker babérkoszorujából egykoron a legtöbb levél az ő dicső emlékét fogja illetni.

Most már nincs. Elköltözött közülünk az örök hazába, de szelleme itt maradt közöttünk. Ez a szellem fogja sarkalni, éltetni, lelkesíteni a katolikus hírlapirodalom munkásait, hogy az adott magasztos példán búzduva igyekezzenek az ő nyomdokain haladni. A katolikus hírlapirodalom ért nagy veszteséget a „Magyar Állam” szerkesztősége a köv. gyászjelentéssel tudatja: A „Magyar Állam szerkesztősége fáj-dalmas lélekkel jelenti, hogy a hatolikus politikai küzdelmekben vezetője, tizenöt év óta a „Magyar Állam”-nak főszerkesztője, *Hortoványi József* a jog- és államtudományok doktora, köz- és váltóügyvéd, a galantjai kerület országgyűlési s az esztergomi fő-egyházmegye kath. autonómiai kongresszusi képviselője, a váci káptalani alapítványok t. ügyésze, a Szent-István-Társulat, a Katolikus Írók és Hírlapírók Országos Pázmány-Egyesülete, a Budapesti Katolikus Kör és a Budapesti Újságírók Egyesületének választmányi tagja munkás életének 55-ik évében, békésen viselt hosszú, sorvasztó betegségben, az Oltári-Szentség, a Szent Kenet és XIII. LEO Ő Szentsége áldásának ájtatos felvétele után, f. hó 5-én, éjjel 12 órakor az Urban elhunyt.

Kedves halottunkat, küzdelmeink osztályosát, Isten akaratában megnyugodva adjuk át az anyaföldnek.

A boldogult hült tetemét február hó 7-én d. u. 4 órakor fogják a katolikus egyház szertartásai szerint Budapesten (IV.)

azon a bűvös leplen, mely a multat és a jövőt takarja. Valami, ami azt mondja, te ember, valamikor nem ez volt és ez lesz a te boldogságod, melyre ma érkeiddel utalva vagy.

Régi boldogságunk igaz volta mellett van-e az ész tanuságán kívül még más bizonyítékunk is? Mert bizony az isteni Gondviselés kissé törékeny s ingadozó bizonyítékot használt volna, ha ily rendkívül fontos dologban, csak az ést ültette volna a bírói székre. — Igen is van. A keresztény emberiség legszentebb, legértékesebb okmánya a szentírás, mely így szól: „Plántálta vala az Uristen a gyönyörűség paradicsomát kezdetől, melybe helyezé az embert, a kit alkotott vala. És nevele az Uristen a földből mindenféle tekintetre szép és ételre kellemes fát; az életfáját is a paradicsom közepén és a jó és gonosz tudásának fáját. Vivé pedig az Uristen az embert és helyezé őt a gyönyörűség paradicsomába, hogy mivelje és őrizze azt.” Ez egyszerű, keresetlen szavakkal, minden meszeszeru kizárásával megirt történetből tehát azt látjuk, hogy Isten, midőn az embert megteremté, őt egy gyönyörű kertbe helyezte el. Vagyis a boldogságnak egykor igenis volt földi székhelye. Dehát az ész és a szentírásán kívül semmi más bizonyítékunk nem

volna, hogy az ember egykor valóban boldog volt. De hogy nincs. Egész sereg. Az isteni Gondviselés gondoskodott róla, hogy e mellett más népek hagyományai is tanuskodjanak. Mikor ugyanis az ember elbukott és értelme elhomályosodott, hosszú évszázadok alatt elszaporodva, elszéledt az egész földkerekségén. A régi boldogságról, a paradicsomról szóló hagyományt azonban magával vitte. Persze csak úgy, mint mikor az ember tükröt visz, eltöri, az apró darabkákat összeszedi, s azok torzalatot mutatnak. Mig az ember együtt volt, a paradicsomról szóló hagyományt is a maga teljes eredetiségében tudta, vagyis a tükrő teljesen visszaadta az eredetét, azonban elszakadva, eltávolodva az ősforrástól a hagyományt mind-egyik a különböző behatások folytán, átalakította, de azért úgy, hogy azt mégis fel lehet ismerni. Épen azért a népek mondái döntő érvet képeznek a paradicsom történeti igazságát illetőleg, mert olyanoknál is feltalálható, melyek soha nem érintkeztek a zsidókkal vagy náluk jóval régiebbek. De egymástól sem vehették, mert oly népeknél is feltaláljuk, melyek egymástól távol laktak és egymással soha semmi közlekedésben nem állottak.

Az egyiptomi monda emlékszik a hajdani

Só-utca 8. sz.) beszentelni és Balaton-Füredre szállítva, február hó 8-án Lonkay Antal sirboltjában a feltámadásig nyugalomra tenni. Budapest, 1903. február hó 6-án. Fényeskedjék lelkének az örök világosság!

Nemes lelkek munkája.

A *Holtkéz* működése kifogyhatatlan. Szeretete állandó, áldozatkészsége bámulatos. Megjelenik itt is, amott is, hatalmas alkotásokat hagy maga után, itt a nyomort enyhíti, amott az elhagyott árvák könnyeit száritja fel. Alig lehet talpalattnyi földje a hazának, hova el nem hatol, mert kipuhától minden gyengeséget, s ott jelenik meg egy talán épen nemvárt pillanatban, ahol legnagyobb szükségét tapasztal.

És mégis! . . . Mily igazságtalan a világ! . . . Kigyót-békát rákiáltanak, szeretetlenséggel vádolják, kihült szívének, sőt *holt-nak* nyilvánítják az emberiségre. S ime a *holt* test és lélek, vér forr-ereiben, de amely nem önmagáért, hanem embertársainak jólétéért buzog. Tűr, hogy mások megvigasztalódjanak, nélkülöz, hogy jót cselekedhesen, a vett rágalmak fejében áldást osztogat.

Igy van ez országszerte. Így tapasztaljuk ami megyénkben is. Nem frásisokkal dobálózunk, hizelegni nem akarunk senkinek, a tények beszélnek itt, melyek előtt az igazságérzet kénytelen meghajolni.

Most jelent meg a püspök ur körlevele, mely összegezi a mult év nevezetesebb alkotásait, s azokat a jótékony adományokat, melyeket évek hosszú során keresztül folyton ismétlődni látunk. Távol legyen tőlünk, hogy meg akarnók sérteni az adakozó jószívek szerénységét, de mivel a világban az áramlat manapság olyan, hogy minél szélesebb körben jó tudomást venni a holtkezek működéséről, az említett körlevélből nagyjában közöljük azokat a nevezetesebb mozzanatokat, melyek az elmúlt év folyamán a szatmári egyházmegye területén történtek.

Első sorban kell megemlítenünk a tanítóképezde mellett emelt csinos templomot, mely a püspök ur és dr. *Kádár* Ambrus prépost kanonok bőkezű adományából épült. Már fenáll a templom, sugár tornyával messzire kiemelkedik, mintegy ural-

boldogságról, melyet történelmének kezdete elé azon időre helyez, midőn *Horus* isten szolgálai uralkodtak. A boldogság helyét *Sochet-Aalu*-nak, az Aalu virányainak nevezi, mivel Aalu azonos a héber El = Isten szóval, *Sochet-Aalu* annyit mint Isten kertje. A kertet 4 folyam öntöze. Az életfáját is ismerik az egyiptomi mondák.

Hires az *indusok* világ vagy paradicsomhegye, a szent *Meru*. Fekvését északra, a honnan erednek, képzelik. És mert az *Indus* és *Ganges* északról erednek, könnyen összetéveszthették a paradicsom két folyójával. A paradicsomot a föld közepére helyezik. A hegy csucsaíról messzire veti a nap arany sugarait. Az istenek és szellemek tiszteletreméltó hajlaka aranyal van bevonva. Rettenetes sárkányok őrzik a hegységet, melyhez tilos a bűnösnek közeledni. Illatos növényekkel van a hegy benöve s csucsát emberi gondolat el nem érheti. Pompás fák, esergedező patakok mindenütt és a madarak harmonikus éneke tölti be az illatos levegőt. Négy óriás folyó szeli át a hegyet a négy világtáj felé s e négy folyó között fekszik a *Nandana* — a paradicsom, melynek közepén a halhatatlanság fája virul. Az *indusok* e mondájában vagy hagyományában megtalál-

kodni látszik a város felett. Az alapjait *Hám János* püspök rakatta le 1857-ben. Nagy szellemének örökösei az ő szándékát akarták megvalósítani, melynek végrehajtásában megakadályozta a halál.

Nevelenfaluban templom épül a püspök ur költségén. A templom épülete már kész, most a berendezés munkája folyik.

Csapon templom épül a püspök ur költségén. Az alapköv szeptember 2-án tétetett le. A templom falai már állanak s a tél viszontagságaitól ideiglenes fedéllel vannak védve.

Alsó-Fernezelyen új templom épül a kincstár költségén, a püspök ur tetemes hozzájárulásával.

A *pósházi* (Munkács filiája) templom *Forgách János* prépost főesperes buzgólkodása folytán teljesen elkészült és szeptember 14-én nagy ünnepséggel megáldott.

A *szolyvai* (Tövisfalva filiája) templom építése befejezést nyert, a toronykereszt s a harangok megáldottak és feltétek október havában.

A *bucsi* (Beregszász filiája) templom teljesen elkészült, felszereltetett és megáldás után rendeltetésének átadott.

A *székessygház* vaskerítését a püspök ur megújította a saját költségén.

Izbugyán (Vinna filiája) a templom renoválva lett, és új torony épült 11440 korona költséggel, mely a püspökúrtól s az egyházmegyei pénztárból nyert segélyen kívül a templom pénzből, a hívek adakozásából és kölcsönrel fedeztetett.

A *vajnatinai* (Tiba filiája) templom rendezetett a templompénztár költségén s a hívek adakozásából (1800 kor.)

A *nagy-szöllősi* templom kifestetett a templompénztár költségén, a hívek gyűjtéséből és a püspök úrtól nyert segélylyel.

A *nagy-zalaeszkai* templom a vallásalap és gróf *Sztáray Sándor* kegyurak költségén belülről renoválva lett és kifestve.

A *rónaszéki és paposi* templomok belülről renováltattak, előbbi a kincstár, utóbbi a vallásalap költségén.

A *zajtai* templom fedele megújított a templom pénzen.

A *kis-kaposi* templomot külsőleg rend-

behozatta a prémontrai rend és új kerítéssel látta el 1400 korona költségen.

Nagy-Károlyban a temetőben családi sírbolt fölé díszes kápolnát építettett *Serly Gusztáv* megyei főorvos.

Szerednyén temetői kápolna épült adakozásból és segélylyel az egyházmegyei pénztárból

Tisza-Ujlakon a templom díszes vasrácskerítéssel lett körülvéve. A 640 korona költség adakozásból gyűlt be.

A szatmári elemi fiúiskolát a püspök ur nagy áldozatok árán megmentette az államosítástól, mely a katolikusok részére már teljesen át van adva.

A szatmári irgalmas nénék anyaháza a *zárdai leányiskolák* részére díszes és kényelmes új épületet emeltetett 60 ezer korona költséggel. A zárda érdemes superiorát, *Hámon József* prépost-kanonokot illeti a dícséret ezért az újabb nagyszabású alkotásért.

Csomaközön a hívek iskolai célra telket vásároltak 7000 koronáért.

Szinfaluban és *Alsó-Homoródon* új iskolák épültek a hívek áldozatkészségéből.

Ungváron a Gizellaház nevet viselő leányiskola és nevelőintézet díszes új épületet nyert. A költségek a püspök úrtól nyújtott segélylyel, *Hehelein Károly* prépost-kanonok adományával és a hitközség önmegadózatásával fedeztetett.

A *máté-szalkai* iskola kibővített az egyházmegye költségén.

A *szatmári tanítóképző intézet* épülete bádorfedéllel látatott el az egyházmegye pénzen.

Szent Antal növekvő tisztetével megsokasodott sz. *Antal kenyere*. A hívek szívesen hordják filléreiket sz. *Antal* perselyébe, melynek tartalmával annyi nyomort és szűkölködést enyhít a keresztény felebaráti szeretet és könyörület.

Azon számtalan jótékonyági cselekedet közül, melyek ez év folyamán irattak fel az élet könyvébe, itt csak néhányat sorolunk fel jelentősebb természetüknél fogva.

Ő *Felsége* a várpalánkai főkohitközségnek templomépítési célra 400 korona legkegyelmesebb segélyt nyújtott.

A *székesháptalan* egyházi célokra 3863 kor. 20 fillért, segélyekre 1255 kor. 36 fillért, különböző jótékony tanügyi és közszolgálatokra

3319 kor. 44 fillért, összesen 8438 koronát adományozott.

Szabó Norbert nagyprépost, kanonok az aggpapok nyugdíjalapjára tett alapítványi összegét újabban 300 koronával gyarapította.

Kádár Ambrus prépostkanonok a Szatmártt (a tanítóképző mellett) épült új templom építési költségeihez 31,222 korona adománnyal járult.

Hehelein Károly prépostkanonok az ungvári Gizellaház építésére 13 ezer koronát adományozott.

Pemp Antal kanonok egyik épülőben levő templomnak belső berendezésére 4000 koronát ajánlott fel.

Lessenyey Ferencz kanonok a papi nyugdíjalapot 300 koronával gyarapította, templomi célokra 1550 koronát, iskolai és egyéb jótékony közszolgálatokra 1898 koronát adományozott.

Soltész Imre szentszéki ülnök, kálmándi plébános a szatmári k. kath. gymnasiumi tápintézet javára 500 korona alapítványt tett.

Néhai Bauer Joachim 2000 koronát hagyományozott Kis-Dengelegen temetői hely vásárlására.

Az építés alatt levő templomokra a püspök ur a köv. összegeket fizette ki: a szatmári templomra 22,100 koronát, a nevelenfalusi templomra 21,785 kor. 60 fillért, a csapi templomra 13,806 kor. 74 fillért.

A székessygház kerítésének megújítására 2110 koronát, az alsó-fernezelyi templom építésére 9200 koronát, a szolyvai templom tornyára 600 koronát, a pósházai templom belső felszerelésére 484 koronát, a nagyszőlősi templom belső kifestésére 400 koronát, az izbugyai templom tornyának építésére 400 koronát adományozott.

Az ungvári Gizellaház építéséhez 20000 korona, a szatmári kath. kaszinó épületének kibővítéséhez 2000 korona segélylyel járult.

A segédlelkészek, tanítók fizetése és fizetéspótléka címén 5722 korona 74 fillért, ezen kívül külön a szatmári róm. kath. elemi fiúiskola tanítóinak fizetése és az iskola dologi kiadása címén szeptember 1-től kezdve 3312 kor. 65 fillért szolgáltatott ki.

Megjegyezni kívánjuk, hogy itt a püspök urnak csak a nagyobb adakozásai vannak felsorolva, de ezeken kívül szerfelett

juk a paradicsomi 4 folyót, a paradicsomot őrző klerubokat — melyek itt rettenetes sárkányok — s az életfáját.

De lássunk más hagyományt. A régi perzsák vallása *Albordzenak* nevezi a paradicsomhegyet s majdnem úgy írja le, mint az indusok most idézett hagyománya. A perzsák is a föld közepére helyezik. Itt is megvan a négy folyó s ezek egyikének az *Arduisurnak* forrásától öntözve áll a halhatatlanság fája — a szent *Hom*, melyről az első emberek táplálkoztak.

A *sinaiak* hagyománya még jobban meggyezik a sz. írással. Ők is — mint az indusok — eredeti lakóhelyükre, Közép-Ázsiába, *Kuen Lun* és *Tiansán* hegységekre helyezik a paradicsomot. A hegységek közepén gyönyörű kert van, hol állandóan szelid zefir lengedez, megrezegtetve az élet fájának — a szent *Tongnak* lombjait. A kert az ég bezárt kapuinál fekszik, a vizek, — melyek átszelik — a sárga forrásból erednek. Ez a halhatatlanság forrása, ki abból iszik, örökké él. A forrásból négy folyó veszi eredetét, mely — a világ négy tája felé folyik. Csodás fák vannak a kertben — a kert egyik fájának gyümölcsétől függ az élet fentartása.

A régi görögöknél az *Atlas* a paradicsomhegy, mely körül — mint az indusok *Meruja* körül — az ég, nap és hold forognak. Az égig ér, sőt ez tartja fenn az égboltozattot is. Az Atlason van a *Hesperidák* kertje a csodafával s ennek aranygyümölcsével. Hatalmas falak övezik a kertet, *sárkány őrzi*, hogy senki sem juthasson a fa gyümölcséhez. Még *Herkulesnek* is *Atlas* ad belőle. Ő sem juthatott erejével hozzá.

A régi germánok a paradicsomot *Asgardnak*, az istenek kertjének nevezték. Az istenek *Wingholff* (örömház) vagy *Walhalla* nevű szép városban laknak, hová a nemzeti hősök szellemei is gyülekeznek. Itt van az *Idaföllr* nevű völgy, hol az istenek az első idők aranykorát átölték. A *szentfa* is itt van, mely igazi észak-német felfogás szerint — *körisfa*, az *Igdrazil*, mely alatt az istenek üléseznek. Források erednek a fa tövéből. E kertben terem a halhatatlanság almája, nyugati vonás — melyből az istenek, hogy soha meg ne vénüljenek — táplálkoznak.

A *mexikóiak* a paradicsomot szintén egy óriási hegyen képelték, a melyen a felhők megpihennek s a melyről a vizek szelleme az esőt s folyókat küldte a földre. Az első ember *Kvezalkoatl* — magyarosításra alkal-

mas név — a halhatatlanság vizéből üditi fel magát.

Más népeknél a paradicsom, mint az oceánból kiemelkedő „boldogok szigete” szerepel. A *kelták* a „gyönyörűség szigetének” nevezik, a hol örök tavasz és örök ifjúság lakozik. A szigetet folyók öntözik és fákkal van beültetve.

A *Tonga* szigetek — Ausztrália körül — lakói *Bolotuk* szigetnek nevezik a paradicsomot. Ez teremtett legelőször. Halhatatlan gyümölcsökkel megrakott fák ékesítik a kertet.

Hozzak-e még fel több hagyományt? Azt hiszem, elég lesz. A népek hagyományai világosan tanúsítják a boldogság székhelyének, a paradicsomnak egykori létét. Persze a sz. írás elbeszélése a régi idő, nagy távolság, vagy helyi körülmények — hegy, völgy, tengerek, bálványozás folytán módosulást szenvedett. De az őshagyomány, az eredeti kép mindenütt felismerhető.

(vége köv.)

sok, ezerekre menő jótékonytárgyat gyakorolt, melyekről majd alkalomadtán részletes kimutatást fogunk közölni.

Ime tehát ezek a kétségbevonhatlan adatok bizonyítják, hogy egyházmegyénkben a múlt év folyamán olyan szép alkotások történtek, melyekről csak a hála és elismerés hangján szólhatunk, s Isten áldását kell kérnünk a nemes lelkek buzgó munkájára.

Városi közgyűlés.

A katonai javaslatok nemcsak a képviselő házban izgatják fel a kedélyeket, hanem a vidéki városok közgyűlési termeiben is puszkaporossá teszik a levegőt. A mi február havi közgyűlésünkön egy indítvány kapcsán volt csak szó a katonai javaslatokról, mégis elegendő volt arra, hogy a szépen neki indult tárgyalást jó ideig megakassza s nyugtalan, ideges hangulatot keltsen. Az indítvány, melyet *Uray Géza* a *Kovács Leó* indítványával kapcsolatosan terjesztett elő, az volt, hogy a város a katonai javaslatok megszavazása ellen irjon fel az országgyűléshez, mert annak elfogadása súlyos gazdasági terheket ró az országra. Az indítvány mellett többen szólaltak fel. De voltak az indítványnak ellenzői is, kik a mellett az álláspont mellett voltak, hogy a felirat küldését nem látják helyénvalónak akkor, mikor már egy ízben a katonai javaslatok miatt felirtak az országgyűléshez. A polgármester fel is olvasta a felirat szövegét, melyben a város nyomós argumentumokkal, hazafiú felbuzdulással tiltakozott a katonai javaslatok elfogadása ellen.

Hohó! azok más javaslatok voltak akkor. Nem baj az, ha meg is ismétljük tiltakozásunkat, hadd lássa az ország, hogy következetesek vagyunk önmagunkhoz. Szavazást kérünk — hangzott minden oldalról a régebbi felirat felolvasása után. A szavazást az elnök elrendelte s a közgyűlés nagy többséggel elhatározta, hogy a már tárgyalás alatt levő katonai javaslatok elfogadása ellen újból felir az országgyűléshez. Az izgatottság, mely ott kavargott az üléssteremben, erre elcsendesedett s nyugodt mederben folyt a további tárgyalás.

A gyűlésterem tele volt képviselőkkel, a karzaton is nagy közönség foglalt helyet.

Részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

A közgyűlést a főispán nyitotta meg. A hitelesítő küldöttség kijelölése és megválasztása után a főjegyző felolvasta a polgármesternek a törvényhatóság múlt havi állapotára vonatkozó jelentését. A jelentés szerint a város összes adósságait a Jelzálog Hitelbankkal óhajtja konvertáltatni, ha a megindult tárgyalások sikerre vezetnek. Ajánlatát a Hitelbank már megtette, melyet magára 30 napig tart kötelezőnek. Ez ajánlat mellett 15865 korona kamatmegtakarítást érne el a város, a mi a pótladót 7—8 százalékkal apasztaná. A dohánybeváltó hivatal felállítására végett megindított mozgalom eredménynyel járt s az építkezés a város által kijelölt helyen rövid idő alatt meg fog kezdődni.

Kovács Leó bizottsági tag bőven megokolt indítványát terjesztette ezután elő. Indítványa az volt, hogy irjon fel a törvényhatóság az országgyűléshez, hogy semmi olyan kiadást, mely az ország újabb megterhelésével jár, ne szavazzon meg. Az indítvány,

mely nagyon is általánosságban mozgott, nem volt tárgyalás alá vehető s azért annak napirendről való levételét javasolta a tanácsi előterjesztés. *Uray Géza* azonban a mellett érvelt, hogy ezen indítvány tulajdonképpen a katonai javaslatok ellen akar tiltakozás lenni, mely az országra, a nélkül, hogy arra szükség volna, akar újabb terheket róni. Az ilyen megterhelésre nincs az országnak szüksége, azért az előbbi indítványnyal kapcsolatosan javasolja, hogy a katonai javaslatok megszavazása ellen irjanak fel az országgyűléshez. Így módosítás után *Kovács Leó* visszavonta a maga indítványát s csatlakozott az *Uray Géhoz*. *Csomány, Kelemen* képviselők melegen pártolták az indítványt. *Körösmezey* főjegyző ellene volt, mert az a rendes uton nem készítettett elő, a mire *Kelemen* képviselő azt vágta vissza, hogy politikai dolgokban nincs szükség retortákra, sem városi szakkbizottságokra. A polgármesternek semmi kifogása nem volt a javaslat ellen, csak azt jegyezte meg, hogy nem tartja szükségesnek egy újabb felirat küldését akkor, mikor már egyszer a katonai javaslatok ellen felirtak. Ezt a feliratot fel is olvasta. Ennek daczára a közgyűlés újabb felirat küldését határozta el.

A nyugdíj-bizottságba *Körösmezey* Antalt, *Békési* Gézát és *Novák* Lajost választották meg.

Soós János rendőrfogalmazó állásáról való lemondását a közgyűlés elfogadta s a pályázat kihirdetését rendelte el.

Az egyesült vilamosági részvénytársaság biztosítékának kiadása és számlabeli követelésének kiegyenlítésére vonatkozó tanácsi javaslatot elfogadták.

Markó Kálmán villamvilágítási igazgatót állásában véglegesítették. Eddigi működésével is nagy hasznára volt a városnak, nagy szakavatottsága, ügybuzgósága által — mint a javaslat szövegében — közszükséget képez véglegesítése. Az elismerés e szép megnyilatkozása osztatlan helyesléssel találkozott.

Az iparos olvasó-kör részvényeiből, hogy anyagilag erősödjék az egyesület — 20 darabot vesz a város. A szatmár-németi gör. kath. egyháznak segélyre 200 koronát szavaztak meg.

A városi épületeknél szükséges munkálatokat egyrészt hazilag, másrészt vállalatba adás útján fogják végeztetni. Az erre előirányzott költségeket jóváhagyták. *Gramma* József rézteleki gör. kath. lelkész járandóságait, melyeket a várostól a Szatmár-hegy adminisztrálásáért kapott, folyó év jan. 1-től beszüntették, azzal az indokolással, hogy nevezett lelkésznek járandóságait fizetni csak 1903. év jan. 1-ig kötelezte magát a város. *Papp* Lajos hosszasan beszélt a fizetés megszüntetése ellen s méltányossági szempontból legalább egy évre, míg az ügy véglegesen el lesz intézve, kérte az eddigi járandóság kiutalását. *Krémer* Sándor szinigazgaró által fizetendő 5000 korona zenedijnek 1/4 ét engedték, mert a nagy deficit miatt annak fizetésére nem képes. A belkővezési munkálatok megállapításához hozzájárultak. *Heinrich* Viktor a domb-utcai türehtelen állapotok megszüntetésére hívja fel a hatóság figyelmét. Panasz esett a keramit átjáróról is, a hol a víz néha bokáig ér. *Teörsök* a Rekettyesornak kért köves utat.

Sopron városának átíratát a vadászati törvény módosítása tárgyában, — *Győr* város átíratát a párbaj intézmény kiirtása ügyében pártolólág tudomásul vették s hasonszellemű felirattal támogatják.

Hirek.

Személyi hír. Gróf *Hugonnai* Béla főispán hűtfőn városunkban időzött és elnökölt a rendes városi közgyűlésen. — *Kiss* Zsigmond ezredes Budapesten Ő felségénél kihallgatáson volt, hol a III. oszt. veskorona-renddel történt kitüntetéséért mondott köszönetet.

Gyászmise Károlyi Györgynéért. A hires kegyhelyen, *Mária* Pécsen, f. hó 6-án tartották az ottani szt. nagy *Vazul* rendi szerzetes atyák agyásmisét az elhunyt Gróf *Károlyi* Györgyné szül.: *Zichy* Karolina grófnő lelki nyugalmáért. Az ájtatoskodók számosan jelentek meg ez alkalomra.

Előléptetett főmérnök. A m. kir. földművelésügyi miniszter *Nyárády* László kir. főmérnököt, a helybel folyammérnökség vezetőjét, f. év január 1-én kezdődő érvénynyel a VIII. fiz. osztály 2-ik (3200) fizetési fokozatába előléptette.

A munkácsi egyházmegyéből. *Nizslovski* János nagyboesköi gk. lelkész esperesnek nevezetett ki. — *Pap* Emil kislonkai gk. lelkész Fancsikára helyeztetett át.

Gyászír. A városunkba csak nemrég áthelyezett *Farkas* Gerő törvényszéki bírót súlyos csapás érte. Egyetemi hallgató fia tegnapelőtt reggel hosszas szenvedés után elhalt. A családi gyászjelentés köv. szöveg: Alantírottak a maguk és az összes rokonság nevében is a sziv legmélyebb fájdalommal tudatják a forrón szeretett fiú, a jó testvér, unoka nyujtói és ikafalvi *Farkas* Ádámnak, a kolozsvári egyetem matematika és természettudományi kar volt hallgatójának, folyó hó 9-én reggel 6¹/₂ órakor, életének 20-ik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 10-én délután 3 órakor fognak *Vörösmarty-utca* 22 lk számú háztól a római kath. egyház szertartásai szerint a hidontuli sírkertbe örök nyugalomra tételni. Lelkiudvéért az engesztelő szentmise-áldozat 11-én reggeli 7 órakor fog az egek Urának bemutatatni. Szatmár, 1903. február 9-én. Áldott legyen emléke! *Farkas* Gerő és neje *Böhm* Jenke, mint szülei, *Farkas* Tivadar, *Farkas* Gerő, *Farkas* Bandi, *Farkas* Laczi, *Farkas* Klara, *Farkas* Anna, *Farkas* Erzsike, mint testvérei. Özv. *Farkas* Tivadarné szül. *Szöllősy* Juliánna, mint nagyanyja. — *Szegedy* István m. kir. csendőrhadnagy tegnapelőtt reggel fel 4 órakor életének 27. évében városunkban hosszas szenvedés után elhalt. Hült tetemeit ma délután 3 órakor helyezik a *Perényi utca* 7. számú gyászaházról örök nyugalomra.

Főtisztok változása. A m. kir. állampénztárnál megüresedett pénztárnoki állásra a kir. pénzügyminiszter *Illyés* István szentendrei ellenőrt nevezte ki, a *Fehérgyarmaton* üresedésben levő ellenőri állásra pedig *Farkas* Imre fogarasi állampénztári ellenőrt hasonló minőségben áthelyezte.

Új főkönyvelő. A szatmári gőzmalom ipartársulat *Jónás* Ödön segédkönyvelőt főkönyvelőnek választotta meg.

A miniszter köszönete. *Wlassits* valás- és közoktatásügyi miniszter püspök úr ő méltóságának, ki az itteni szegény gyermekek segélyezésére 100 koronát adományozott, és a szatmári népkönyha vezetőségének azon áldozatkészségéért, melylyel a tél folyamán 165 állami elemi iskolai tanulót lát el naponta ebéddel, továbbá a szatmári „Ezres” asztaltársaságnak, a szatmári ev. ref. egyháznak, a szatmári izr. fillér-egy-

letnek s végül a szatmári szegény gyermekeket segélyező egyesületnek azon ádozat-készségükért, melylyel a szegénysorsu állami iskolai növendékeket 370 korona, illetve 225 korona, 250 korona, 508 korona és 440 korona értékű ruhaneművel látták el, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

Gyászír. Hiripi és ivácskói *Szuhányi* Géza árvaszéki ülnök 8 éves kis leánykája, *Mariska* e hó 5-én hajnali 3 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Csak ez az egyetlen egy gyermek volt a bánatos szülőknél, a család öröme és reménysége. Képezhető, mekkora az a fájdalom, mely a szeretett leányka halála miatt szívökre nehezült. A kis halottat e hó 6-án délelőtt 11 órakor Nagykárolyban beszentelték, s városunkba szállítva e hó 7-én délelőtt 11 órakor helyezték a hidontuli sírkertben örök nyugalomra. Az engesztelő szentmise áldozat a temetés napján délelőtt 9 órakor mutatott be a székesegyházban az egek Urának.

Tanítónőválasztás. *Lipeckzy* Katinka okleveles tanítónőt Hajdu Dorogh város hitközségi iskolaszéke egyhangulag tanítónőnek választotta meg.

Elöléptetések. A kir. földmívelésügyi miniszter *Kövessy Győző* s *Finta Lajos* kir. mérnököt f. év január 1-től a IX. fiz. osztály 1-ső fokozatába (évi 2600 kor.) előléptette.

Eljegyzés. Tiszavályi *Beke* Gyula kataszteri segédmérnök Munkácsról eljegyezte Nagykárolyban benedekfalvi *Kiszely Irén* kisasszonyt, *Kiszely Géza*nak, az Ecsedi-láp lecsapoló társulat nyilvántartási hivatal főnökének hájos leányát.

Tanítói kinevezések. *Filiman* Bazil okl. tanító Sárköz-Ujlakra, *Dercsák* János zsupkói okl. tanító Bereg-Szöllőse a gör. kath. iskolához tanítóknak neveztettek ki.

Esküvő. *Iváskó* Sándor m. kir. erdész Rozálián (Máramarosm.), f. hó 5-én esküdött örök hűséget *M.-Szigeten Kamaráth* Otília kisasszonynak, özv. *Kamaráth* Lajosné urnő leányának.

A dalegylet közgyűlése. A Szatmár-Németi Dalegyesület e hó 15-én d. e. 11 órakor az ev. ref. főgimnázium tanácstermében rendes évi közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Elnöki jelentés. 2. Az egyesület vagyoni állapota. 3. Tisztújítás. 4. A zeneiskola felállítása.

Lyceumi előadás. Dr. *Schöber* Emil főgymnásiumi tanár esütörtön délután 6 órakor szabad lyceumi előadást tartott a város háza nagy tanácstermében. A tudós tanár előadását nagyobb közönség is meghallgathatta volna, mint a mennyi hallgatta, mert annak tárgya nemcsak érdeklődést keltő, hanem mindvégig élvezetes is volt. A plazmákról, sejtekről, a szerves testek e parányi állatairól beszélt dr. *Schöber* csaknem egy órán keresztül, sok tudással, nagy tárgyszerepelttel. Hallgatósága előadásából, melyet bemutatásokkal, bizonyításokkal tett könnyen felfoghatóvá, sok ismerettel lett gazdagabb. A közönség zajos tapsokkal honorálta dr. *Schöber* előadását, melyet holnap délután 6 órakor fog befejezni. Az előadás meghallgatására felhívjuk olvasóink figyelmét.

Jutalomjáték. *Ferenczy József*, szintársulatunk közkedvelt kitűnő baritonistája február hó 17-én tartja jutalomjátékát a „Boszorkányvár“ cz. *Milöcher* hájos zenéjü operettjében.

Az „Ezres“ finom estélye. Szípközöző szelleméről, bohém kedélyességéről városunk határain kívül is hírnévre tett asztaltársaságunk, az „Ezres“, évenként tartani szokott nagyobb szabásu mulatsága fejében szombaton egy kiválóan sikerült „Finom asztalt“ rendezett, mely-

nek minden száma kitűnően sikerült. *Fodor* Gyula, az „Ezres“ igazgatója ez idén rászolgált a jelenvoltak halás elismerésére azért a sok fáradságos utánjárásért, lelkes rendezésért, írói talentumát dicsőítő remek alkotásért, amivel az estélyt összehozta, s annak legérdekesebb számával, egy mulattató, kedélyes szindarab megírásával az estélyt valóban becsessé tette. A közönség igen szép számmal volt jelen s a Pannónia disztermét és karzatát jóformán teljesen megtöltötte. Az estély első része, a „*Tarka szinpad*“, a dr. *Fodor* Gyula által ez alkalomra írt véghetetlen szellemes, valóban irodalmi magaslaton álló „*Nesze semmi, fogd meg jól*“ című verses szindarabjának előadása képezte. A darab kedélyesen és szípközöző szellemmel parodizálja a számtalan oldalról igénybe vett Szatmár várost, amint a társadalom személyesített tényezőit értéktelen ígéretekkel elégti ki. A darab sok igyekezettel, nagy készüléttel és műkedvelők-től ritkán tapasztalt ügyes routinnal lett előadva, kár, hogy a terem akkusztikája minden szó figyelmes megértését lehetetlenné tette, ami a tömör irányu, minden szavával sokat mondó darab élvezéséből sokat levont, annyira, hogy azt teljes értékében csak a kinyomatott és árusított példányok figyelmes olvasása után tudtuk méltányolni. *Márkus* Zoltán kellemes, csengő hangon előadott kupléi sok tapssal lettek jutalmazva. *Ferencz* Annuska kellemes, lágyan csengő hangját először volt alkalmunk hallani, s már is örömmel győződünk meg arról, hogy benne műkedvelő előadásaink egy értékes szereplőjét találtuk fel. *Bossin* József ügyes kísérete mellett többször megismételték dalait. *Wodiáner* Mariska és *Szentiványi* Sándor dialogja sok temperamentummal előadva nagy tetszést, sok-sok tapsot aratott. Ügyes és kiváló zenei talentumról bizonyosságot tevők voltak a *Benkő* Miksa és *Havas* Miklós zenebohóc számai. A tarka szinpad után csakhamar kiürültek a teremből a székek s kezdetét vette a reggelig tartó táncz, melyben a fiatalság dicsérettel tett ki magáért s melynek nem a hajnali, de a késő reggeli órák vetettek véget.

Dalestély. A Szatmár-Németi Dalegyesület holnap este a Polgári Társaskör termében tagjai részére *Juhász* Ilona urnő, *Orosz* Alajos főgymn. tanár és a III. ker. honvéd zenekar közreműködése mellett dalestélyt rendez, melyre Szatmár város és vidéki nagyérdemű közönségét tisztelettel meghívja az elnökség. Műsor: 1. *A költő és a paraszt.* Nyitány Suppétől. Előadja a III. kerületi honvédenekar. 2. *Szent hamvak.* Férfikar Gaál Ferencztől. 3. *A rózsza temetése.* Férfikar soprán-szóval és zenekar kísérettel Gaál Ferencztől. A soprán-szó éneklő *Juhász* Ilona urnő s a zenekari kíséretet szolgált atjaa honvédzenekar. 4. *Népdal-egyveleg.* (Kurucz-nóták.) Férfikarra átirta *Méder* Mihály. 5. *Észak népe.* Férfikar bariton-szóval és zenekar kísérettel Griegtől. A bariton-szó éneklő *Orosz* Alajos ur, a zenekari kíséretet a honvédzenekar szolgáltatja. 6. *Takarodó.* Férfikar zenekari kísérettel Erkel Ferencztől. 7. *Magán dal.* Előadja: *Juhász* Ilona urnő. 8. *Ábránd Hoffmann meséből* Offenbachtól: előadja a III. kerületi honvédenekar. A dalegyesület tiszteletbeli, alapító, pártoló és működő tagjai és családjai részére színes meghívók bocsátattak ki, melyek belépti-jegyül szolgálnak. Nem tagok számára belépő-díj személyenként 2 korona. Csalág-jegy 4 korona. A dalestély kezdete fél 8 órakor.

Hymen. *Szabados* Pál kántortanító jegyet váltott néhai *Kerekes* Károly volt prépostsági erdész kedves és művelt leányával, *Vilma* kisasszonnyal Görbeden. — *Révész* Gyula hírlapíró a „Budapesti Hírlap“ belmunkatársa, f. hó 8-án tartotta eljegyzését *Kovács* Ábrahám helybeli fakereskedő leányával, *Erika* kisasszonnyal.

Juhász Ilona nem énekel. Tudvalevő dolog városunkban, hogy a dalegyesület holnap este tartandó hangversenyére *Juhász* Ilonát kérték fel a rendezők, hogy töltsé ki egy számát a programnak. Ő a kérelemnek engedett, a meghívókon úgy is van, hogy szerepelni fog.

A szinigazgató akkor beleegyezését adta. Most meglepetéssel halljuk, hogy *Juhász* Ilonát nem engedi át holnapra énekelni, mert a színházban operettet adat. Nem akaruk hinni ennek a hírnek igaz voltában, mely a szintársulatot, illetve a szinigazgatót városunknak egy igen népszerű és tekintélyes egyesületével hozná kollízióba, melynek bizonyára első sorban ő, azután a dologban egészen ártatlan társulat is meginná a levét. Az igazgatónak nem lehet feladata ellentétbe helyezni társulatát a város társadalmával, mert ez kiszámíthatatlan károknak és esélyeknek lenne szülőoka. Mi az egészet kőszá-hírnek szeretjük tekinteni és hiszszük, hogy *Juhász* Ilona holnap a dalestélyen énekelni fog.

Pályázat a tisztügyészi állásra. Dr. *Sereghy* Béla eltávozásával megüresedett Felső-Bányán a tisztügyészi állás, melyre most az alispán pályázatot hirdet. Az állás jüvedelme: 1400 K, 200 K fizetési pótlék, 219 K lakpénz, 90 K lakpénzpótlék és 278 K 40 f tűzifaátalány. Pályázatok folyó hó 25-ig az alispánhoz nyújtandók be. A választás márczius 5-én d. e. 11 órakor lesz.

Megyei közgyűlés. Holnapután, pénteken délelőtt 10 órakor vármegyei rendkívüli közgyűlés lesz, ezt megelőzőleg az állandó választmány holnap délután 3 órakor tartja ülését. A közigazgatási bizottság gyűlése pénteken délután 3 órakor lesz.

Mosdatlan szájjal. A „Szatmári Hírlap“ szombati számában ismét *Krémer* Sándor szinigazgatóval vesződik és a látszat szerint valami elmésséget lát abban a póre trágárságban, amelyet reprodukálni sem lehet. Nálunk ilyen beszédet legfeljebb a kocsisok és a szolgálók közt szoktak folytatni, művelt közönségünk izlése nem áll olyan alacsony fokon, hogy be tudja venni az ilyen diskussiót, aminővel a „Szatmári Hírlap“ megtiszteli. Ilyen, az aljasságit pikáns kiszólásokkal a szatmári hírlapírodalomban még nem találkoztunk és nem is akarjuk, hogy meghonosodjanak közöttünk. Durva sértés a közönség ellen, melyben aligha talált egyetlenegy olvasója is gyönyörűséget, sőt bizonyára undorral tette le a kezéből mindenki azt a lapot, mely a szatmári társadalmi műveltség színvonalát ilyen kevésre becsüli.

Dankó Pista dalai. *Dankó* Pista, a világhírű művész összeválogatott legjobb darabjai közül 50-et, melyeket e hó folyamán egy kötetben közre fog adni, hogy a betegsége alatt felmerült költségeit fedezhesse. Dalai *Nádor* Kálmán zeneműkiadó bizományában jelennek meg Budapesten IV. Károly körút 8. szám. A megrendelések itt ezközlendők. A kötet ára 4 korona lesz.

Másodszor elhalasztott közgyűlés. Igazán skandalozus állapot! . . Ezuttal sem lehetett megtartani a esütörtökre kitűzött rendkívüli közgyűlést, mely két fontos ügyben, az ovoda részére szükséges telek megvásárlása és a városi szőlőbirtokok eladása ügyében volt összehívva. A megjelent bizottsági tagok száma nem ütötte meg a törvény által ily fontos ügyekben követelt összes bizottsági tagoknak felét. A polgármester a harmadik közgyűlés napját e hó 14-re tűzte ki, mikor már a tagok számára való tekintet nélkül lehet határozatot hozni.

A szatmári róm. kath. legényegyesület 1903. február hó 22-én saját helyiségében (Verbőczy-utca 8. sz.) az egyesületi könyvtár javára színi előadással egybekötött, zártkörű táncmulatságot rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. A belépés díja személyenként 1 korona. Felülfizetések a jótékony czél érdekében szívesen fogadtatnak. Kezdeté este 7 órakor.

A vasárnapi munkaszünet megtartása végett a városi h. főkapitány a köv. rendeletet intézte a kereskedőkhoz: Közelebb tartott vasárnap délutáni vizsgálatom alkal-

mával arról győződtem meg, hogy a nagyobb kereskedők bezárt ajtóik mellett alkalmazottjaikat vasárnap egész nap foglalkoztatják. Azóta alkalmazottak részéről hozzám névtelen kérelem is intéztetett a vasárnapi munkaszünet megtartása iránt. Ezek a körülmények indítanak arra, hogy nevek felemlítése nélkül felhívjam e város kereskedőit általánosságban, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény intézkedéseit megtartsák, annak megtartását ellenőrizni fogom s a most utoljára történt figyelmeztetésem után elforduló törvényszegések megtorlása iránt esetlegesen megteszem a szükséges intézkedéseket. Szatmárt, 1903 évi február hó 7-én. Tankóczy h. főkapitány.

Az iparos ifjak köre vasárnap este fényesen sikerült bált rendezett a Pannóniában. Városunk előkelő köreiből is számosan keresték fel a kedélyes mulatságot, mely sokáig emlékezetes marad a jelenvoltak előtt. A közönség rendkívül nagy számmal volt jelen, a négyest mintegy 100 pár táncolta.

Új postahivatal. A szatmárvármegyei Czégény községben Czégény elnevezéssel 1903 évi február hó 16-án postasteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postai összeköttetését a Czégényről Fehérgyarmatra és vissza naponként közlekedő gyalogkúldönczjárat útján a fehérgyarmati pt. hivattalal fogja kapni. A postahivatal a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítő kerületébe Czégény, Czégénydányád, Gyügye, Szamosujlak községek és Nagytanya pusztá oszttattak be. Ezzel egyidejűleg a zsarolyáni postahivatal 1903 évi február hó 15-vel véglegesen megszűnik és Zsarolyán község a nagyszekeresi postahivatal postai kézbesítési kerületébe kebelezte át.

A kivándorlásra való csábítás megakadályozása. Nagyon fontos rendeletet intézett a kereskedelmi miniszter a postákhoz, mely rendeletével kivándorlásra való csábítást akarja megszüntetni. Elrendelte ugyanis, hogy az Ausztriából, Németországból s egész külföldről nyitott borítékban vagy keresztzalag alatt, szóval mint nyomtatvány-küldemény érkező, kivándorlásra csábító küldeményeket a királyi hivatalok soha se kézbesítsék, se ne továbbítsák, hanem azokat a kitiltott sajtótermékek módjára kezeljék. Hasonló eljárást léptetett életbe a hajózási és egyáltalában utazási hirdetésekkel szemben is. Minthogy a kivándorlók hajóra szállás előtt külföldi kikötőkből utleveleket rokonai vagy ismerőseiknek újból való használat végett vissza szokták küldeni, az olyan leveleket, melyekről következtetni lehet, hogy utleveleket tartalmaznak, a posta rendszeren kézbesíti ugyan, de az 1890. évi 64981. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében a címzett nevét, a levél feladó helyét és a kézbesítés napját azonnal a fősolgabíróval, illetve a polgármesterrel közölni tartoznak.

Kimutatás a szatmárnémeti jótékony nőegyesület kiadásáról január hónapban; havi segélyt kiosztott 124 kor. Tíz árva gyermek tartására ruházaton kívül 109 kr. — Rögtöni segélyben részesültek, — özv. Beniczky. 1 kor. Szabó Istvánné 6 kor. özv. Veres Józsefné 6 kor. özv. Illésy Lajosné 6 kor. özv. Csedrekiné 6 kor. özv. Veszpréminé 1 kor. Robné 6 kor. Rendkívüli segélyben részesült özv. Némethi Mihályné, ki szülészeti tanfolyamra ment két leányát felvette az egyesület 5 hónapra, fizetett érték 100 kor. és felruházta.

A tanító sorsjáték igazgatósága most bocsátotta ki a sorsjáték tervezetét. A tervezet szerint a sorsjáték tiszta haszná tanítói jótékony intézmények gyámolítására és az Újságíró Egyesületek Segítő Alapja se-

gelyezésére fog fordítani. Összesen 300000 sorsjegyet bocsátanak ki. A sorsjegy ára 1 korona lesz. A nyeremények összértéke 9000. — korona, a főnyeremény 3000 korona. A nyereménytárgyak hazai, ipari- iparművészeti tárgyak és a képzőművészet alkotásai lehetnek. Az igazgatóság már eddig is több ezer koronáért vett képeket a Keleti — Taahi hagyatékából. A sorsjegyek nagy részének eladása máris biztosítva van, a mennyiben úgy a fővárosi, mint a vidéki tanítóóság nagy lelkesedéssel igyekszik a sorsjegyek elhelyezésén. A sorsolás folyó évi december hó 25 re van tervezve.

300 gyermek kiténtetése. Érdekes mozgalom indult meg tavaly Budapesten, hogy az iskolás gyermekek szabad óráikban a virágneveléssel foglalkozhassanak. — Ezen nagy jelentőségű eszme lelkes előharczósa Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő, ki már 1901-ben több ezer növényt osztott ki továbbnevelésre gyermekek közt, most pedig diszes éremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és ápolt virágokat mutatták be. — Mint értesülünk, e héten ismét 5000 cserép jácintot osztott ki közöttük Mauthner Ödön, kinek a kertészet terén már annyi áldásos és szép közhasznú intézmény létrejöttét köszönhetjük. — Mauthner nemcsak az ő ismert áldozatkészségével, hanem magvainak kitünő minősége révén is részolgált az általános elismerés és büszkén vallhatjuk, hogy Európa három elsőrangú és legnagyobb magkereskedőinek egyike Mauthner Ödön. — T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk legújabbán megjelent igen gazdag tartalmu képes magarjegy-zékét, melyet szívesen ingyen küld az érdeklődőknek.

Hirdetmény. Miután a f. 1903. évi első negyed második havába léptünk, mindenki az 1883. évi 44. t.-cz. 55. §-a értelmében felhívatik, miszerint úgy az állami, mint községi adó és utadójának első negyedrészt a múlt évi adókimutatás arányitva folyó évi február hó 15-ig a városi pénztárba annál is inkább fizesse be, mivel ezen időn túl a folyó évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és márczius 1-ső napjától a hivatolt törvény 56. §-a szerint a végrehajtási eljárás fog alkalmaztatni. Együttal értesítetik a t. közönség, hogy úgy az állami, mint a községi adóhátralékokat valamint az utadó, iparkamarai illeték, hadmentességi díj, jog- és bélyegilleték, ipartanodaj tandíj, illeték egyenérték, műgyalogjárda, kereskedelmi iskolai tandíj, betegápolási adó, villany vagy bármilyen néven nevezendő hátralékot 8 nap alatt annál inkább fizesse be, mivel ezen idő eltelte után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás útján fogja behajtani. Szatmárnémeti, 1903. február 1. Pap Géza polgármester.

Színház.

A jutalomjátékok közötti közöket folyton silány előkészülettel, gyenge összjátékkal, sokszor szinte bosszantó kezdetlegességgel előadott régi ismert darabok töltik ki, s közönség aránylag mégis van, legalább minden héten van néhány zsufolt ház. A színigazgató panaszkodik, a várostól elengedéseket kér, a drága személyzetre hivatkozik, s amellet nem látjuk, hogy a közönség igényeinek eleget tenni igyekeznék. Azt a szimpathiát, amivel a társulatot a direktor személye miatt fogadtuk, lassanként teljesen eljatszsa azzal a közönnnyel, amit az egész közönség tapasztal s mind hangosabb kifejezéssel kifogásol. Egy egy

héten át alig van 1—2 előadás, ami a legenyhébb kritikát is kiállaná! Hangoztatjuk már hetek óta, hogy több figyelmet kérünk a játékra, több gondot a betanulásra, s a panaszok alatt az előadások színvonala még mindig sülyed. Az ilyen indolenciát a sajtó jóindulata többé nem takargathatja s ha közönségünk igényével épen nem törődik a társulat, jóindulatot a hírlapoktól ne várjon; nekünk is vannak kötelelességeink, s e kötelelességet nem rendelhetjük a végletekig alá a jó indulatnak. A héten olyan előadásokban volt részünk, ami türelmünket végkép kimerítette.

Csütörtökön *Utolsó szerelem* néhány jobb alakja mellett csupa gyenge szavalat volt, a szombat és vasárnapi *Postás fiú* teljesen készületlen előadásban került színre, gyenge táncokkal, a hétfői *Kétárva* pedig absolute nem volt betanulva. Ha ez így megy tovább, a publikum fog sugni.

Ily körülmények közt kritikába nem is bocsátkozunk.

Többek felhívására szóvá kell ezuttal tennünk még néhány körülményt. A kar-mester előtti villanylámpa éles fénye a közép sorokban ülőkre alkalmatlan; erre ernyőt kell tenni, amely a fényt csakis a hangjegyekre vesse.

A parterr-közönségre a léghezam szinte kiállhatatlan; ezt már többször említettük, anélkül, hogy segítve volna rajta; pedig ha az ajtó el megfelelő függönyök alkalmaztatnának, meg volna mentve a színházlátogató közönség a folytonos meghűléstől.

Még egyet. Abban az irányban már rendelkezés történt, hogy az álló helyek első sorban diákoknak tartassanak fenn, hogy izléstelen zavarok elő ne forduljanak. — Viszont azonban az ezekkel való bánásmódnak is olyannak kell lenni, ami illedelmes tanuló ifjúsághoz méltó. A diákság színházba pénzért megy, tehát az illem határain belül kifejezést is adhat tetszésének. Ha lelkesül, és kissé forszirozva tapsol, ez még nem illetlen s azért a rendőri beavatkozásnak még helye nincs, s az ok nélküli megszólitgatás nem jó vért csinál náluk.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák ápolása télen.

Most, midőn minden gazdálkodónak elég ideje van, érdemes a gyümölcsfák törzseinek tisztítására, a fák trágyázására és koronáinak kimetszésére is gondolni. Hogy szép, jó, egészséges és termékeny gyümölcsfákkal bírjunk, szükséges, hogy minden év őszén ezek körül nagyobb körben a talaj megásva legyen, hogy a gyökérzetéhez levegő, nedvesség és tápanyag könnyebben hatolhasson.

Igy téli időben végzendő a fákkoronáinak kimetszése, kitisztítása. A korona belsőjéből minden, továbbá az egymást keresztelő és az egymást dörzsölő ágak mind eltávolítandók ugyanarra, hogy a korona belsőjébe világosság és levegő akadálytalanul behatolhasson; mert azon gyümölcsök, melyek a korona belsejében nőnek, sohasem lesznek izletesek, nem fejlődnek szépen ki és a korona külsőbb részeiben levő gyümölcsöktől sok tápanyagot vonnak el.

A koronának kimetszése (kitisztítása) fiatalabb fáknál minden második, idősebb fáknál azonban minden negyedik évben kellene történnie.

A korona kimetszése után a törzs és vastagabb ágak mohától és a régi felpattogott holt héjtől, héjkaparó-vas és aczélsodrony-kefével vagy más kemény ércnemű eszközzel megtisztítandók.

Hogy ha a fák törzsei az ősz folyamán nem lettek volna mézstejjel bemázolva, akkor ezen munka most is végezhető, és pedig: frissen oltott méz és marhatrágya, trágyalével annyira hígítandó fel, hogy ez egy nagyobb ecsettel mázolható legyen. Ezen bemázolás a fákra igen jó hatással van; a nyulakat a törzsek megrágásától távol tartja, a kártékony rovaroknak a törzsöni tartózkodását meggátolja, elpusztítja a kártékony rovarok álcáit, a fák sima héjat kapnak ez által a kora tavaszi kihajtást is visszatartja, mivel késői fagyoknál előnyösebb a későbbi kihajtás.

Ezek megtörténte után a törzs körüli meglazított talajra terítsünk bármily trágyát, legjobb azonban a cézra a régi érett trágya szarvasmarhától.

Az így ápolt fák a tulajdonos örömeire mindig termékeny, egészséges és ellentálló állapotban maradnak.

Olcsó pénz.

Birtok parcellázás!

Tulajdonos **Debreceni Első Takarékpénzár** megbízása folytán rendkívüli kedvező fizetési feltételek mellett **f. évi használatra bérbeadjuk vagy eladjuk**

holdankinti parcellákban

Nagy Ar községben (f. gyarmati járás) levő I. oszt. szántó és kaszálóból álló mintegy

1400 holdas nemesi birtokot,

(legmodernebb emeletes kastély, kiválóan gondozott park és gazdasági épületekkel.) - Venni vagy bérelni szándékozók forduljanak levéllileg vagy személyesen nagyari, fehérgyarmati vagy szatmári irodánkhoz.

Ezzel kapcsolatosan értesítjük a n. é. közönséget, hogy **budapesti és külföldi első rangú pénzügyintézetnél 15-70 évig terjedő**

olcsó törlesztéses kölcsön

kapható 600 koronától a legmagasabb összegig, első és második helyen a **legrövidebb idő alatt** oly kedvezményekkel is, hogy **az adós elhalálozásával tartozása is megszűnik és az örökös tehermentes birtokhoz jut.** Meglevő terhek is átváltoztathatók ezen kedvezményes kölcsönre és esetleg **nagyb-összege.**

Ügyfeleink kívánataira felvettük továbbá üzletkörünkbe az alábbi ügyletek lebonyolítását is:

- 1) Szerezünk olcsó személyi és váltóhitelt.
- 2) Elvállaljuk birtokok parcellázását, birtok és házak eladását, vételét, bérbeadását és bérbe vételét.
- 3) Nyilvántartjuk a felsorolt kereskedelmi ügyekben a keresletet és kínálatot.

Neuschlosz Testvérek
törvényszéki bejegyzett cég, **BANK-BIZOMÁNYOSOK.** Szatmári iroda: Árpád-utca 20. Telefon sz. 16.

Olcsó pénz.

Kitünő faj
csemege-

szőlő

1 kiló 80 kr.

Mertz István

fűszerkereskedésében
Szatmár, Deákter.

Ingyen és bérmentve kap
mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. alatt

Havanna rum,

mely

Adler és Gold cs. és kir. udvari szállítók által Kassán

kerül forgalomba, az elismert **legjobb és legolcsóbb tearum.** **Kapható** minden fűszer és csemege üzletben.

E rum utóbbi időben silány áruval való gyakori utánzásnak van kitéve, miért is a t. teakedvelő közönség törvényesen védett címkeire figyelmeztetik.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán teljes jótállással. Ha a szállítmány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebből szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés.

Gleditschia esometék és magvak.
Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sűvénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kuleszalárthatók. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeljük.** Bővebb tájékoztatás végett szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a ho. annak tartalmát hasznára ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekesen áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsometék. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdagságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-telep“ Nagy Kágya, u. p. Székelyhíd.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Szatmáron a Deák-ter 19. sz.** (Dr. Papolezy Gyula ur házában) **Bartók László** törvényszékiileg bejegyzett cég alatt a „Kigyó“-hoz címzett, miniszterileg engedélyezett

gyógyszeráru (droguiera) üzletet

nyitottam.

Gyógyszeráru üzletemben állandóan raktáron tartok: mindennemű gyógyszert és gyógyszerészeti különlegességeket, állatgyógyászati cikkek, fertőtlenítő és kötszereket, orvosi és fürdő hőmérőket, mindennemű gummi árukat; továbbá **bel- és külföldi pipere cikkek, francia-, német- és angol gyártmányú illatszereket** eredeti csomagolásban és kimérve; **vegyszeri készítményeket** ipari és gazdasági célokra, **eredeti minőségben: gyógyborokat, cognacokat, théat, rumot, és chokoládét** stb. **a legolcsóbb áron.**

E téren szerzett szakismereteim, elsőrendű üzleti összeköttetésem képesek lesznek arra, hogy megrendelőim legkényesebb igényeit is a legjobban kielégítem.

Főtörökvésem leendő a n. é. közönség bizalmának kiérdemlése. Magamat becses pártfogásba ajánlva vagyok

tisztelettel:
BARTÓK LÁSZLÓ.

PÁZMANY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDA
SZATMÁR, Rákóczy u. 25.

Készít mindennemű nyomdai szakos vágó munkákat a **legjutányosabb árak** mellett. Vidéki megrendeléseket azonnal készít s továbbít.

EGYHÁZI, ISKOLAI nyomtatványokból NAGY RAKTÁR. IRODAISZEREK s PAPIROK a LEGOLCSÓBB ÁRON szerezhetők be.

Ugyanitt rendelhető meg a „**HETI SZEMLE**”

politikai lap is, melynek előfizetési ára egész évre 6 kor. Tanítók- és Iparosoknak 4 kor.

Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

és szájvíz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, **készíték egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.**

!!! Kivánatra szápad nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül. Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos**, orvos-fogorvos.

és szájvíz.

Tüzifa-eladás.

2 éves vágásu

első rendű

hasáb bükk és gyertyán

vegyesen, köbméterje

6 korona

1 kis kocsi (10 köbméter) vételnél 57 korona 50 fillér,

1 nagy kocsi (20 köbméter) vételnél 115 korona.

házhoz szállítva.

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a **Szatmár-erdői h. é. vasut üzletkezelőségénél, Szatmár, Deáktér 24 sz. (Takarék-pénztári épület).**

Őszi és téli idény!!

PÁSKUJ IMRE

Szépességi gyepen fehéritett len-vásznak, damasz asztal- és ágyneműk gyári árakban, valamint szepes-iglói pamutvásznak és sifonok. Erdélyi gyapjuszövetek férfi öltözetekre, tavaszi, nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmék.

HAZAI IPARCSARNOKA SZATMÁRON.

Saját készítményű fehérenműl az ezredéves országos kiállításon jeles munka, versenyképesség és új iparág fejlesztésért milleniumi éremmel kitüntetve.

Női, férfi, leány- és fiú-fehérenműek gyára.

Nagy raktár a híres pécsi keztükből, női derékfűzőkből (Miederekből) nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakkenők, gallérok, kézelők stb.

Székelyföldi és bánati házi iparcikkok. Szőttes női és férfi mosókelmék, minden fajtájú **divatos női ruhakelmék**, reverendaanyagok férfi és gyermek posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keztüök, budai és székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos eretlonok, völeek, zsefnek és battistok; kalotaszegi „varrottások”, bánati és székely kötények, függönyök, ág- és asztalterítők, kezdet munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pokróczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

legszebb kivitelben a legrövidebb idő alatt készítettnek.

Női és férfi ruhák és fehérenműek varratását vállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre

bérmentve küldök.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „**vöröskereszt**“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu mok, cingulusok nagy választékban. Vala mennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben **szövetek méter száma** is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak

CCC Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve CCC

CCC